Huoltovarmuuskeskus

Ruoantuotannon ja vesihuollon huoltovarmuus

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Miika Ilomäki
Johtava varautumisasiantuntija, HVK

Huoltovarmuuskeskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency
Visio
Iskunkestävä Suomi
Keskeiset ilmiöt toimintaympäristössä
Muutokset turvallisuus-ympäristössä
Ilmastonmuutos
Vaatimukset kriittiselle infrastruktuurille
Muutokset sääntely-ympäristössä
Huoltovarmuuden taloudelliset edellytykset
Missio
Rakennamme yhdessä kriisinkestävää yhteiskuntaa, jotta myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä
Strategiakauden painopistealueet
Energiahuolto
Kuljetukset ja toimitusketjut
Digitaalinen turvallisuus ja tiedon huoltovarmuus
Elintarvike- ja vesihuolto
Tuotantotaloudelliset järjestelyt vakavan kriisin varalle

Materiaalinen varautuminen tärkeää elintarvikehuollossa

- HVK:n materiaalinen varautuminen
  - Varmuusvarastot
    - Elintarvikeviljan varastot 6 kk → 9 kk
  - Alkutuotannon tuotantopanokset
  - Kylvösiemen
  - Panostukset kasvinjalostukseen ja Siemenperunakeskukseen
- Muut: polttoaineet ja lääkkeet

Elintarvikehuollon merkitys yhteiskunnassa

- Huoltovarmuus
  - Elintarvikehuolto on kriittinen toimiala ja sen on toimittava kaikissa olosuhteissa
- Kansantaloudellinen merkitys
  - Vaikutus kansantalouteen, jolloin tärkeä ottaa huomioon koko elintarvikeketjun välitön ja välillinen vaikutus + työllisyys
- Strateginen ja poliittinen merkitys
  - Elintarvikehuolto on energian ohella erittäin voimakas työkalu poliittisten intressien ajamiseksi
  - Elintarviketuotantoon liittyy aina kriittisiä riippuvuuksia, ja ne on syytä hallita
    - Vältettävä liian suuria ja yksipuolisia riippuvuussuhteita ja säilytettävä riittävä hallinta omassa päätäntävallassa
    - Erityisesti elintarviketeollisuuden ja kaupan prosesseissa, mutta myös alkutuotannossa (kotieläintuotanto) korostuu tarve ylläpitää raaka-aineen käsittelyä, jalostusta ja jakelua jatkuvasti toiminnassa
      - Varastointi ei ole juurikaan mahdollista
    - Logistiikassa yleistä suuret päivittäiset tonnimäärät ja samalla hyvin pienetkin pakkaukset, sekä kylmäketju

Ruoka ja vesi 2030 - ohjelman perustiedot

Ohjelman onnistumiselle välttämättömät kärkiprojektit vuodelle 2025

Toimintavarma myymäläverkosto

Suunnittelussa on verkosto, johon kuuluu noin 300 myymälää kautta maan. Poikkeusaikana lähimpään toimivaan kauppaan ja tankkauspisteeseen olisi kaupungeissa matkaa korkeintaan 50 kilometriä ja maaseudulla 150 kilometriä. TOIMIVA-projekti on aloitettu Alue 2030 -ohjelmassa.

Arviolta **2,5** MEUR

Merivedestä talousvettä

Tarkoituksena on saada kehitettyä malli, jolla merivedestä saataisiin puhdistettua talousvettä yhteiskunnan käyttöön kriisiolosuhteissa. Vastaava projekti on käynnissä Ahvenanmaalla ja sen tuloksia seurataan tarkasti ja sovelletaan käytännössä.

Arviolta **300 000** EUR

Kestävä elintarvikehuollon varmuusvarastointi

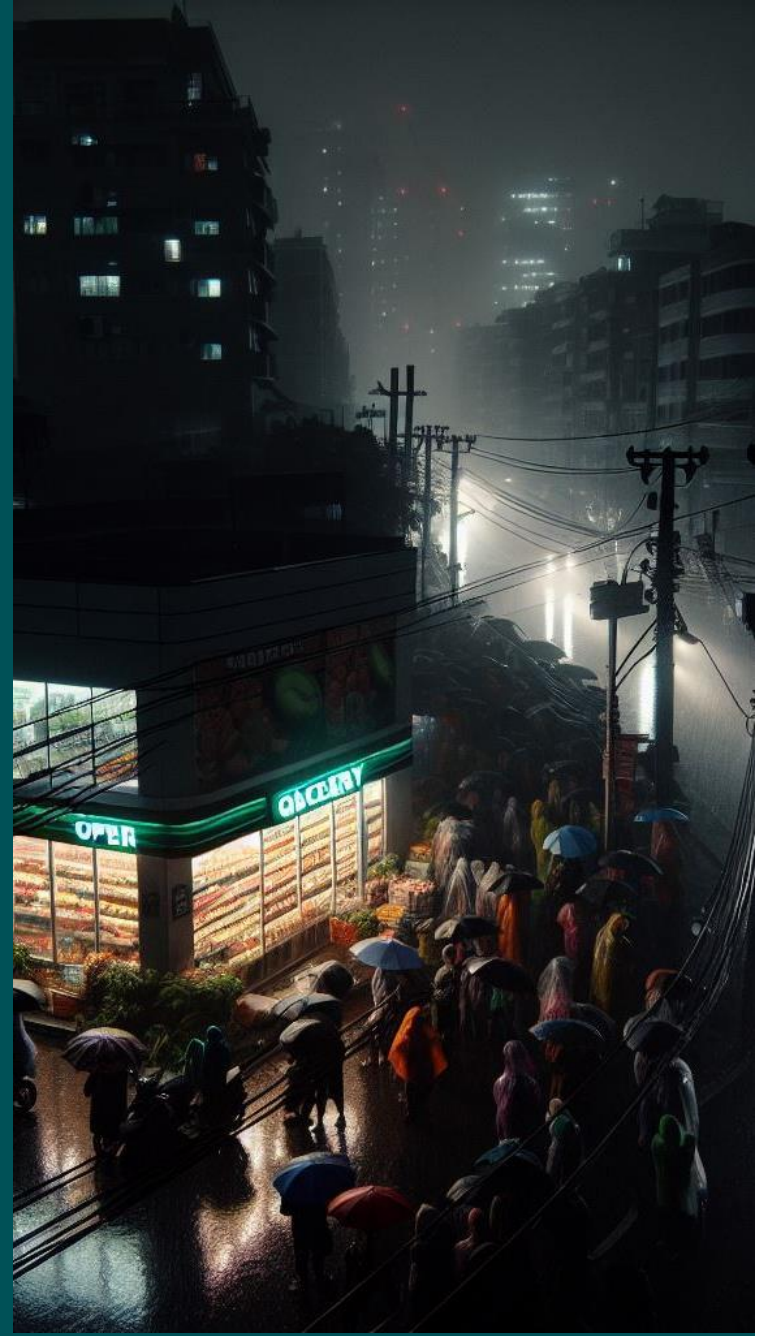
Tavoitteena on, että elintarvikevilja on kestävästi tuotettua ja se täyttää HVK:n asettamat laatu- ja tuotantokriteerit.

Arviolta **300 000** EUR

Huoltovarmuusrahaston kantokyky ja rahoituksen riittävyys ovat kuitenkin tällä hetkellä koetuksella, koska turvallisuusympäristön muutokset ja sen pohjalta määritellyt toiminnan painopisteet vaativat vuodesta 2024 alkaen lisäpanostuksia, joilla voidaan vahvistaa edelleen mm. materiaalista varautumista/valtion varmuusvarastoja, varmistaa kriittistä infrastruktuuria ja sen suojausta sekä parantaa eri kriittisten sektoreiden kyvykkyyksiä huoltovarmuuden näkökulmasta.

TOIMIVA, Toimintavarma myymälä- ja polttoainejakeluverkosto

- Valtakunnallinen verkosto itsenäiseen toimintaan kykeneviä toimipisteitä
  - n. 300 myymälää
  - n. 120 polttoainejakelupistettä
- Varavoima, varmistetut ICT-, kassa ja maksujärjestelmät, valmius palveluiden tuottamiseen pitkäkestoisestikin
- Turvataan elintarvike- ja polttoainejakelu vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
  - Tuetaan normaaleja, markkinaehtoisia toimintoja public/private-yhteistyön avulla
- Kansalaisten perustarpeiden täyttymisen varmistaminen, yhteiskunnan toimintakyky ja resilienssi

Vesihuollon varautumisesta

Vesihuolto on välttämättömyyspalvelu ja yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria

- Vesihuolto kriittisen tärkeää paitsi kotitalouksille, myös monille kuntien ja hyvinvointialueiden tärkeille palveluille sekä huoltovarmuuskriittisille toiminnoille
    - Terveydenhuolto, elintarviketeollisuus, pelastustoimi, ruokapalvelut jne. ovat riippuvaisia häiriöttömästä vesihuollon saatavuudesta
- Terveysturvallinen talousvesi ja ympäristövaatimukset täyttävä jätevesien käsittely on riippuvaista vesikemikaalien saatavuudesta
    - Kyky saostaa, alkaloida, suodattaa, desinfioida jne..
    - Vesikemikaalit ovat osa globaalien tuotanto- ja toimitusketjujen ekosysteemiä

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta yhdessä.

Varmuuden vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi varmuudenvuoksi.fi